

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 „ (30 lei)
 1/4 an 20 „ (15 lei)
 O lună 7 „ (5 lei)
 Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fil.

Manuscrite sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

□ □

Nu suntem

cu destulă tragere de inimă și multă dare de mână în multele prilejuri, când ni-se cere obolul. Dacă urmărești cu atențiune diferitele colecte, ce se cvitează pe cale ziaristică, te poți convinge despre aceasta. Oamenii pe cari îi știe lumea, că sunt în condiții materiale bune, nu figurează în acele liste de contribuiri, iar dacă se mai coboară până acolo, ea să contribuie și ei cu ceva, atunci rolează cu sume ridicole, foarte bagatele.

E drept, că se fac prea multe colecte. Las și aceea, că mulți au ajuns la sapă de lemn în urma împrejurărilor grele. Dar unde e tabăra acelor mulți, cari în decursul cataclismului din anii trecuți au ajuns la ceva stare mai bună? Unde sunt aceia, cari până eram sub stăpânirea ungarilor contribuiau la tot prilejul cu sume destul de însemnate. Unde sunt? În listele noastre de contribuire nu prea rolează. Bagseamă din modestie! Sau pentru ce?

Bine știm doar, că în trecut nu am avut voie să facem nimic, pentru că tot ce făceam eră contra intereselor statului maghiar. Și dacă nu am făcut atunci, acum trebuie să facem tot ce am neglijat, deși nu din vrina noastră. Trebuie să ne stăcăm monumente, prin cari să perpetuăm amintirea atâtor eroi, cari monumente ne vor fi o pildă de îmbărbătare și ne vor împune întotdeauna o pietate față de aceia pe cari îi reprezentă, cu care pietate abunăseamă le datorim. Trebuie apoi să ne facem multe instituțiuni culturale, sanitare și de caritate. Trebuie să ștergem lacrimile multor orfani ce-i avem și să micșorăm năcazul multor mame văduve, cari se culcă cu lacrimi în ochi și se scoală cu fața tristă și îngrijată de traiul zilei de mâine. Trebuie să ne facem multe de toate. Iar dacă toate acestea nu le vom face din contribuiri benevole, oare din ce te vom face?

Să fim mai altruști! Dacă am contribuit în trecut pentru interese străine — de voie sau nevoie — atunci azi, când tot ce facem, facem numai pentru noi, dar în aceeași vreme numai și numai prin noi, să mărim contribuțiile noastre, pentru ca să facem tot ce e frumos, creștinesc și românesc. Să dăm cu mână largă și cu bucurie, pentru că nouă înșine ne dăm. Nu numai cu vorba să ne arătăm cetățeni vrednici ai noului stat,

ci să arătăm aceasta mai ales prin fapte. Facta loquuntur!

Când studiezi o listă de contribuiri, îți e prea bătător la ochi, că tot cei mai săraci rolează în listele acele. Unde sunt bogății? Sau doar „bogății au săracit“? Atunci de ce nu-s între cei săraci? Mare adevăr a mai zis poetul Vlașuță în o poezie a lui: „Darnic e săracul, cântă toate clopotele Putnei.“

Lgh.

Congresul preoților români uniți cu Roma.

După oficierea S. Liturghii, în vechea biserică parohială a lui Bob, s'a început congresul preoților gr.-cat. Casa comitatului, abia a putut cuprinde, mulțimea de preoți, ce alergase de pe întreagă întinderea României, spre a se sfătui și organiza în cadrele României mari, la înfăptuirea căreia ei au luptat mai mult.

Erau de față peste 400 preoți și un frumos mănunchiu de mireni, când părintele protopop al Clujului Dr. Elie Dăian, — în numele comitetului organizator — deschide congresul, cu creștinescul salut dela Paști „Hristos 'a înviat“. Salută pe cei prezenți și în deosebi pe „apostolii dela margini“, cari abia scăpați de urgisita oblăduire străină au grăbit să ia parte la prasnica înfrățirii, la prasnica învierii unui neam. Arată necesitatea tinerii congresului, în care preoțimea unită, să se sfătuiască, — asupra tinerii ce are s'o aibă, asupra luptei ce trebuie s'o poarte, ca astfel hotarele României mari, croite de vitejia dorobanțului, să nu rămână cadre goale, fără să se umple de vieață, de tăria sufletelor mari crescute în lumina credinții. Cere ajutorul ceresoului Părinte peste lucrările congresului, și invită pe cei prezenți să porceadă la constituire.

Protopopul Morlăcii Sf. Sa Ioan Pop, prin o cuvântare potrivită face propunerile de

constituire a biroului și a celor trei comisii organizatoare, școlastică și administrativă, pentru pregătirea materialului, ce avea să formeze obiect de dezbateri. Biroul ales și compus din: președinții de onoare Dr. Ales. Nicolescu și Dr. Octavian Domide canonici, președinte conducător Dr. Elie Dăian; vice-președinți: Iacob Popa, vicarul Făgărașului, vicarul Maramureșului și Romul Marchiș vicarul dela Careii mari; notari: Ioan Moldovan, Blaj, Dr. S. Pașcu, Dr. Paul Lauran protopop, Dr. Firesa, prof. Lugoj.

Președintele Dr. Elie Dăian, mulțamește pentru onoarea ce i-s'a făcut și pe rând salută pe președinții, vice-președinții congresului cerându-le sprijinul, salută pe reprezentanții armatei române, căreia avem să-i mulțămim bucuria zilei; salută reprezentanții clerului ortodox din vechiul regat și pe reprezentanții clerului din Ardeal; salută pe reprezentanții Consiliului dirigent din Sibiu, pe reprezentantul cercului cultural „Biserica și școala“ din București și în fine salută pe reprezentanții presei adresându-le cuvintele măiestrului Vlașuță:

Așa cuvântul să vi-l potriveți, ca mii de inimi la un fel să bată, și miilor de veacuri să grăiți.

Salutul președintelui stârnește seria de răspunsuri, ce au umplut sala formând cele mai sărbătorești și mai plăcute mo-

mente din întreg decursul congresului.

Canonicul Dr. Ales. Nicolescu, procuratorul Bisericii noastre la Roma și reîntors dela mormântul lui Inocențiu M. Clein, talmăcește bucuria mucenicului arhieru, că își vede realizat idealul pentru care a luptat și a fost silit să moară departe de ei și-i aduce salutul Blajului, care a contribuit mai mult decât oricare centru la înfăptuirea idealului românesc.

Canonicul Dr. Oct. Domide, aduce elogiile frumoase armatei române și marului rege, care a știut așa de bine să se identifice cu durerile și aspirațiile neamului în fruntea căruia a fost pus. Ii urează după vechiul obicei roman să fie: felicior Augusto melior Traiano. Vorbește de învierea neamului și roagă pe cei prezenți, ca în dezbaterile și hotărârile ce le vor aduce, firul roșu să-l formeze convingerea plină de mândrie, că noi suntem romani după sânge și romani după credință: sanguine et fide romani.

Vicarul Făgărașului Iacob Popa, insistă asupra rolului preoțimii, în cadrele României mari, pe care o va putea-o înțări numai prin creșterea generațiilor în spiritul evanghelic.

Vicarul Romul Marchiș, arată suferințele indurate din partea asupritorilor, și dorul de libertate, ce a izbucnit ca un rău năvalnic, — în acel colț expus al românismului, — cât ce vremuri au început să se schimbe.

Comandantul Garnizoanei din Cluj, Colonelul Opresan, se simte nespuse de fericit în această atmosferă plăcută și sănătoasă. Mulțamește pentru ovațiile aduse armatei, oare a biruit chiar prin credința neștrămutată, că România mare trebuie să se înfăptuiască.

Sf. Sa Păr. Dr. N. Popescu salută congresul în numele preoțimii din vechiul regat, exprimându-și dorința, că după ce preoții români, fie din vechiul regat, fie din Ardeal, fie uniți fie neuniți, în decursul vremilor trecute, totdeauna au fost buni

români și după ce toți voievozii și vlădicii noștri au fost totdeauna buni români și buni creștini, acum când am ajuns la unitate națională, și ne silim a ajunge și la o unitate sufletească.

Prof. Dr. Bălan dela Sibiu, salută congresul în numele fraților de suferință și propune, că după ce în trecut preoțimea unită și neunită a fost una, când a fost vorba de interesele neamului, și după ce nu s'a împărțit „Hristos în mijlocul nostru“, să ne nizuim ca și în viitor să ne sprijinim prin bună și armonică conlucrare, pentru că toți alergăm după același ideal.

Dr. Ștefănescu dela București salută congresul în numele societăților: „Biserica și școala“ și a „României culturale“.

Dr. Ales. Rusu, aduce salutul Consiliului dirigent și a dlui Dr. Iuliu Maniu. Arată importanța bisericii noastre, inspirate din legăturile sale cu Roma, cu leagănul neamului, Unirea nu de păcat, fără de virtute trebuie considerată, pentru că ea a stărnit demnitatea națională și munca puternică pentru redășteptare, care a trecut peste hotare în vechiul regat.

Salutul presei se desprinde din rostul *păr. Agârbicean*. Arată meritul preoțimii, în dezvoltarea, susținerea și răspândirea presei, exprimându-și dorința, ca atitudinea preoțimii față de presă, să fie aceeași ca în trecut și atunci, la noi nu va avea trecere o presă scandaluoasă și nereligioasă.

Președintele mulțamește oratorilor și adresează câteva cuvinte de salut și mulțămire prefectului de județ și mirenilor cari s'au prezentat spre a lua parte la congres dând expresiune dorinței de-ai vedea cât mai curând luând parte activă la lucrările preoțimii. Răspunde *Dr. prefect Tămaș* mulțămind.

Se propune trimiterea telegramelor de aderință și omagiu: Scaunului Apostolic, M. Sale Regelui Ferdinand, Corului episcopesc, Guvernului din București și Consiliului dirigent.

Sedința se suspendă pe câteva minute.

După redeschidere, *păr. Dăian* propune un birou al presei pentru redactarea foii ocazionale „Solia zilei“ spre a fi un fidel interpret al debaterilor și hotărârilor congresului. Se cetesc telegramele de aderință, luându-se act despre acelea la protocol și apoi se intră la ordinea zilei.

I. Dr. Vasile Cerghizan, referentul comisiei pentru organizarea clerului, și atitudinea politică a preoțimii, citește raportul, care umple

sedința până la ceasurile 2 1/2 când se ridică.

La prânzul comun au participat peste 400 preoți. S'a toastat din partea *păr. Dăian*, pentru Papa, pentru Rege și pentru arhieriei. În numele armatei vorbește Colonelul Vlădescu. *Păr. Dr. N. Popescu*, *Iacob Popa*, *Dr. Nicolae Bălan*, accentuează necesitatea apropiării între preoțimea unită și neunită, a cărei începuturi s'ar putea face într'un congres mixt. *Păr. Dr. Ales. Nicolescu* aduce elogii armatei române, iar *Dr. Amos Frâncu* și *Ioan Agârbicean* vorbesc despre preoțimea română, care totdeauna a fost primul factor al civilizației și al naționalismului intransigent la românii de sub oblăduire străină.

Sedința II-a.

Se deschide la ceasurile 5 p. m. Discuția se începe asupra

raportului și propunerilor făcute de *păr. Dr. Vasile Cerghizan*. La discuție iau parte, *Dr. Zenovie Păclișan*, *Dr. Nicolae Brânzău*, *Păr. Leon Man*, *Păr. Ioan Agârbicean*, *prot. Maior*, *Dr. Oct. Domide*, *Dr. Manu*, cari toți accentuează necesitatea organizării preoțimii și participarea acesteia la viața politică.

După lungi discuții se încheie dezbaterile generală, primindu-se în principiu propunerea de a se înființa societatea „Frăția Creștină“, pentru apărarea intereselor preoțești. Spre acest scop, comisia organizatoare, să prezinte statutele Societății, în cadrele cărora un capitol special să precizeze și rolul politic al preotului.

Sedința se ridică, fiind aproape ceasurile 7 și publicul aleargă să participe, la prestațiile artiștilor Teatrului Național.

PROIECT de Decret-lege pentru reforma agrară.

(Continuare).

§. 5. Proprietarului îi revine dreptul să aleagă partea de moșie neexpropriată, condiționată fiind alegerea lui de momentul, ca partea ce rămâne sătenilor, să poată fi economică bine folosită. Tot asemenea nici proprietarul nu poate fi expropriat altfel, decât așa, că partea ce rămâne să formeze un întreg economic cu investițiile economice principale aflătoare pe moșie.

§. 6. Moșiile aceluiaș proprietar aflătoare în mai multe comune vor fi considerate ca una, rămânându-i proprietarului dreptul să aleagă, care moșie, ori parte de moșie să-i rămână liberă de expropriere.

Vor trebui însă asemenea considerate ca o unitate toate acele părți de moșii, cari după 18 Octomvrie 1918 au fost rupte din unitatea moșiei, astfel că este evidentă zădărnicierea împărțirii poporului cu pământul necesar în cadrele reformei agrare.

§. 7. Conproprietarii unei unități de moșii vor avea dreptul să-și rezerve unul fiecare partea maximală de 500 jug. scutită de expropriere.

Dacă însă conproprietatea s'a tradus în registrele fonciare, în baza unui contract încheiat după termenul de 18 Oct. 1918 și e evident, că această transcriere e în detrimentul împărțirii sătenilor, atunci această trecere va fi considerată de nulă și neavenită, rămânând ca proprietatea originală să beneficieze

singură de maximul inexpropriabil.

Persoanele morale vor fi considerate ce privește maximul scutit, drept o singură persoană.

§. 8. Când vre-un proprietar va fi expropriat din întreaga moșie aflătoare pe hotarul unei comune, vor trebui să fie expropriate și zidurile și terenurile nesupuse exproprierii aparținătoare acelei moșii, la cererea proprie. Asemenea și la exproprierea terenurilor sub 500 jug. cat. nu se vor putea expropria decât în întregime împreună cu toate superedificatele, dacă proprietarul va cere. Dacă în aceste cazuri Banca Agrară nu va putea să valorizeze intravilanul, supraedificatele și părțile neexpropriate ale moșiei, prețul acestora va cădea în sarcina statului (fondul de expropriere).

§. 9. Viile și grădinile de zarzavaturi și pomi, asemenea pășunile comunale și posesorale nu vor cădea sub expropriere, nici nu vor putea fi socotite în întinderea arealului de expropriat.

Nu sunt supuse exproprierii în general pădurile și pășunile de munte și acestea întrucât legea nu dispune altfel, nici nu vor fi socotite în arealul supus exproprierii.

Aco o însă unde interesul poporului va cere, vor putea fi expropriate și păduri și pășuni de munte dar astfel numai, ca atât părțile expropriate cât și cele rămase neexpropriate să poată fi exploatate economică. Astfel de teritorii să vor ceda însă numai comunelor, compo-

sesoratelor, obștiilor, ori cooperativelor în comună și indivizibilă proprietate sau folosință, rămânând ori sub controlul ori spre scopurile mai sus amintite în proprietatea statului.

Acolo unde lipsa de pământ cultivabil este atât de mare încât nu poate fi îndestulată altfel, vor putea fi expropriate schimbându-li-se caracterul chiar și păduri, dar numai dacă interesele economice naționale admit acest și după ce vor fi ascultate organele silvice.

§. 10. Impreună cu imobilele expropriate se vor putea expropria:

a) în folosul statului: drepturile de apă, de vână și orice prerogative.

b) în folosul comunei căreia sau căreia aparțin noii proprietari sau în folosul tovărășilor:

Toate fabricile, instalațiile și orice stabilimente și drepturi aflătoare pe terenurile expropriate.

§. 11. Aplicarea dispozițiilor din decretul-lege de față se va face prin Consiliul regnicolar pentru reforma agrară.

Consiliul regnicolar pentru reforma agrară va avea un președinte, un al doilea președinte, 20 membri ordinari și 6 membri suplenți și personalul auxiliar trebuincios. Președintele, al doilea președinte și membrii vor fi numiți de Consiliul Dirigent, iar personalul auxiliar de Șeful Resortului de Agricultură. Numirea Președinților și membrilor se va face pe tot timpul cât va dura reforma agrară și funcțiunea acestora este compatibilă cu altă funcțiune publică.

Consiliul regnicolar va pertracta chestiunile ce-i aparțin în senat de câte 5 membri; dacă doi din 5 membri nu vor adera la concludul adus se va convoca ședința plenară, care nu va putea decide decât fiind de față cel puțin un președinte și 9 membri.

Sediul Consiliului regnicolar va fi acelaș ca și al Consiliului Dirigent și după încetarea acestuia va decide singur asupra lui.

Pentru constituirea senatelor și pertractarea cauzelor se vor aplica analog normele procedurii civile.

Consiliul regnicolar va decide definitiv asupra chestiunilor controversate ivite la executarea reformei agrare, ca for de apel, și va înainta opiniunea sa motivată șefilor resorturilor de agricultură, finanțe și justiție de câte ori se va ivi necesitatea unor noi dispoziții, fie legislative fie administrative.

(Va urma).

Neam de huni.

Sub masca bolșevistă, dușmanii noștri au făcut cele mai grozave orori. Cetind amănunțele, pe cari le dă „Tribuna“ despre omorirea fruntașului bihorean dr. Ioan Ciordaș, vedem că n'a fost vorba numai de jaf, ci de crimă făptuită din ura neimpăcată, ce ne poartă neamul de huni din acele părți.

„Intr'o noapte din săptămânile trecute bolșevicii au ridicat pe Dr. I. Ciordaș din așternut și l-au târât eu dânsii. Multă vreme umblau felurite vesti despre soarta dânsului, până la intrarea armatei noastre însă nu știm nimic sigur. Comenduirea armatei ungurești a oprit cu aspră măsură orice cercetare pe urmele celui dispărut. Acum cercetarea făcută a descoperit cadavrul drului Ciordaș în fundul grădinei notarului Blaga din Luncă. S'a făcut exhumarea și s'a aflat că sălbaticii bolșevici au chinuit pe regretatul fruntaș în chipul cel mai oribil și mai barbar: i-au tăiat mâinile, i-au scos ochii, i-au sfărâmat capul și l-au străpuns cu baionetele, și astfel l-au aruncat în groapă, dimpreună cu nepotul său, Dr. Bolcaei, care, după semne, a fost îngropat de viu. Vineri, în săptămâna trecută au fost aduși la Beiuș și îngropați amândoi cu mare jale. A fost de față tot Beiușul.“

N. R. — Sfătuim pe brașoveni, să citească cu luare aminte cele de mai sus și rugăm pe cei în drept să ia notă, căci e scandalos ceace se întâmplă zilnic pe Straje.

Pelerinajul acela la prizonieri e revoltător.

Se confundă prizonierii soldați, cari luptă pentru un ideal sfânt, cu tâlharii de drumul mare, pe cari vitejia soldatului român i-a trimis să-i pedepsim noi, căci lui îi era scârbă.

Și am sfărâma tot ce e mare, tot ce este sublim în acest soldat al nostru, dacă i-s'ar aduce la cunoștință, că în loc să-i pedepsim, noi, cu mic cu mare dăm fuga la ei ca să-i vizităm, să le aducem țigări, flori, haine și merinde.

Săcui, sas, neamț, ungar și român chiar, să înceteze odată cu vizitarea lagărului, unde sunt internați acești prizonieri tâlhari.

(„G. Trans.“)

Orfelinatul din Blaj s'a deschis și funcționează, ocrotind peste cincizeci orfani.

Să contribuim din prisosul nostru, pentru orfelinatul din Blaj.

Dumnezeu va răsplăti însutit.

Primejdia sectarismului

— de S. Popa. —

V.

Să recapitulăm. Mijloacele de apărare contra lătirii sectarismului sunt următoarele: a) vestirea cuvântului lui Dumnezeu;

b) reforma vieții religioase a preoțimii de toate categoriile și a familiilor preoțești;

c) reforma postului și îndatorirea preoțimii se postează așa ca și poporul;

d) tipărirea cât mai urgentă a bibliei către popor;

e) studiul Teologiei dogmatice să se propună pe viitor cu considerare la doctrinele sectarilor;

f) o calificare mai intensivă a preoțimii în studiul biblic;

g) tipărirea și lățirea scrierilor de cuprins religios, în direcție pietistică, pentru popor;

h) împlinirea conștientoasă a datorințelor preoțești;

i) îndatorirea tuturor preoților de a face Vecernia;

k) stirpirea tuturor abuzurilor de orice natură;

l) o îngrijire specială a superiorității bisericesti de parohii și ținuturile periclitate de sectarism.

m) cercetarea pentru fiecare caz special a cauzelor cari mijlocit ori nemijlocit contribuie la lățirea sectarismului și luarea măsurilor necesare pentru îndreptarea lucrurilor;

n) organizarea misiunilor populare.

Aceste le-am scris aici în convingerea, că am scris curatul adevăr. Departe de mine chiar și gândul de-a ridica acuze, vai, scăderile cari se combat aici sunt și ale mele! Dar orice alte dispoziții s'ar lua pentru combaterea răului, vor rămâne fără efect, ba eventual vor avea chiar efect contrar. Așa bunăoară prigonirea sectarismului din partea autorităților civile ar creia numai martiri ai acestei doctrine false și ar contribui la înmulțirea adicțiilor în măsură și mai mare, mai ales dacă această prigonire s'ar face la intervenția preoțimii.

Fără îndoială față de manoperele de natură politică a sectarilor vor trebui să ia măsurile necesare, dar numai atât. Așiderea și adunările lor, trebuie să se țină între marginile legii, căci legea care ne obligă pe noi îi obligă și pe ei.

Dacă sectarilor le va fi permis să țină adunare religioasă într'o comună unde n'au nici un adicț, atunci și nouă trebuie să ne fie permis să mergem bunăoară într'un sat gr-oriental, să

adunăm acolo 2—3 oameni, (lângă cari desigur se vor aduna încă și alți mulți) și să le propăgam credința noastră. Orice dispoziții, cari ar ținti la împiedecarea lătirii sectarismului numai atunci vor fi ducătoare la scop, dacă se vor înfăptui în același timp cele cuprinse în acești articoli. Dispozițiile autorităților civile pot să țintească numai la liniștea și ordinea publică, partea religioasă se ține numai și numai de noi. Dar bine înțeles, reformele, cari se impun numai așa au senz, dacă se înfăptuiesc de-odată și pretutindeni, cu un cuvânt, lupta contra sectarismului numai așa are șanse de răușită dacă luptăm toți, cu puteri unite și mijloacele de luptă le folosim toți de-opotrivă. Căci nu trebuie să uităm un lucru: nu întotdeauna preotul X sau Y e cauza lătirii sectarismului în cutare parohie. Unde ținutul e infectat în măsură mare, foarte ușor se întâmplă să se încuibe sectarismul chiar și în parohia celui mai ideal preot. Spre ilustrarea acestei afirmații aduc un exemplu clasic, citez declarația unui apostol al pocăiților făcută înaintea unor oameni, cari îi spuseră apriat, că preotul lor e întru toate ideal:

— „Preotul Dvoastre — zise el — e pe calea cea mai bună către pocăință. El e al nostru, cu toate că e în staulul strein. Lumina adevărului nu l-a pătruns pe deplin, așa apoi încă nu cunoaște, că adevărul e pe partea noastră și el însuși ni-se împotrivesc. Dar dacă el e întru adevăr așa cum ziceți, atunci va veni vremea când ceața sa va împrăștia de pe ochii lui și... va alerga el către împărăția lui Dumnezeu“.

Un lucru încă: s'a accentuat adeseori, că aceia, cari au intrat în secta pocăiților nu mai pot fi readuși în sinul bisericii, ceace eu cred, că nu corespunde adevărului. Eu cred că dimpotrivă, noi trebuie să ne silim să-i convingem despre rătăcirea în care se afla. Va fi o muncă extraordinar de grea și nici pe departe nu ne putem aștepta la efecte momentane. În munca aceasta trebuie însă să persistăm și vom vedea, că la urma urmelor va fi totuși încoronată cu succes.

Sunt mulți, cari bagatelisează pericolul sectarismului și-l socotesc, ca un vânt trecător. E o sinamăgire și aceasta, ca și altele. Sectarismul e un mare pericol real și va produce eea mai puternică sguđitură de care a avut vre-odată parte biserica noastră. Orice boală își are diagnoza ei și această diagnoză am arătat-o eu în șirele de față.

După stabilirea diagnozei urmează întotdeauna vindecarea ori... moartea. În multe cazuri atâră de la felul cum se aplică medicina.

(Sfârșit).

Cursul de vară pentru învățătorii români.

(1 Iulie — 31 August 1919)

În vederea complectării culturii învățătorilor români dela școlile primare din teritoriile de sub conducerea Consiliului Dirigent, cu cunoștințele necesare noiei faze de viață în care a intrat poporul nostru, se institue (între 1 Iulie și 31 August a. c.) cursuri de complectare în Baia Mare și Oradea Mare. La aceste cursuri sunt obligați a lua parte toți învățătorii cari voesc să funcționeze în școlile primare românești de stat și comunale din județele: Maramureș, Sătmar, Sălaj, Ugocea, Solnoc-Doboca, Cojocna, Cenad, Bichiș, Haidu, Bihor și Arad, precum și toți acei învățători confesionali, cari au terminat o școală normală (preparandie) ungarască. Vor putea fi primiți în marginile locurilor disponibile și învățătorii dela școlile confesionale române.

Participanții la cursuri vor primi din partea Resortului nostru un ajutor lunar de 400 cor. pentru acoperirea trebuințelor de trai.

Programul cursurilor va conține lecții din pedagogia generală în invederarea ideilor curente și a noilor probleme sociale, cari cad în sarcina învățătorilor, limba și literatura română, istoria românilor, geografia României, Muzica vocală (se vor învăța cântecele necesare noului învățământ românesc). În legătură cu cursurile va funcționa și o școală de aplicație în care se vor face lecții-model.

La fiecare curs vor participa cel mult 300 de învățători. Cererile pentru înscriere se vor adresa Revizoratelor școlare din Sătmar și Oradea Mare până cel mai târziu în 15 Iunie a. c.

V. Branisce m. p.

Circular

referitor la călătoria funcționarilor cu preț redus pe tren.

Se aduce la cunoștința funcționarilor administrativi, că Direcțiunea Centrală C. F. R. din Sibiu le acoardă aceleași favoruri la călătoria cu trenul, pe cari le-a acordat ministerul de comerț ungar prin ordonanța 84.676/1917 K. M. (vezi Belügyi Közlöny din 1917 pag. 1797), și vor fi provăzuți în anul 1920 cu carnet în regulă.

Despre acei funcționari și membrii familiei lor, cari voesc, ca și în anul 1919 să useze de favorul acesta, se va compune un conspect după normele de până acum și se va trimite prin subprefectură cu fotografia fiecărui interesat și cu 6 cor. de persoană la Direcțiunea Centrală C. F. R. din Sibiu.

Domnii subprefecți se îndrumă, ca vizând conspectele tuturor interesatilor (administratori) din județul lor, să le trimită deodată la locul competent.

Sibiu, în 3 Maiu 1919.

Dr. Onișor,
secretar general.

Cursuri

pentru pregătirea de învățători-ajutători.

În vederea trebuințelor mari ale școalelor primare, Resortul cultelor și instrucțiunii publice a aflat de bine să organizeze un curs special pentru pregătirea de învățători, cari vor avea să înceapă a funcționa în școlile de stat și comunale, eventual și confesionale, la 1 Octomvrie a. c. La acest curs vor fi admiși tineri și tinere, cari au terminat petru clase civile sau gimnaziale și au împlinit vârsta de 18 ani. Ei vor fi întreținuți la cursuri pe cheltuiala statului. Cursul va ținea trei luni de zile (de la 15 Iunie—15 Septemvrie a. c.) și va avea loc în Săliște (județul Sibiuului).

Cursiștii vor avea întreaga întreținere. Absolvenții cursului vor fi supuși unui examen, pe baza căruia vor fi admiși ca învățători-ajutori pe timp de un an de zile, beneficiind de 80% din leafa învățătorilor cu pregătire normală. În vara viitoare ei vor urma un nou curs, pe baza căruia vor putea fi numiți învățători suplinitori. După trei ani petrecuți în această din urmă calitate și după îndeplinirea formalităților necesare, cari se vor fixa la timpul său, ei vor putea fi numiți învățători ordinari.

Petițiile pentru admiterea la cursuri, însoțite de o declarație din partea petenților, că vor primi să fie numiți în învățământ, acolo unde îi va trimite Consiliul Dirigent, se vor înainta Resortului de Culte și instrucție până la 1 Iunie.

Sibiu, 5 Maiu 1919.

Branisce,
șeful resortului.

* Trimițătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să îngreunează censurarea și se întârzie trimiterea epistolelor.

Informațiuni.

* **Trupele românești** vor fi celea dintâi cari vor intra în Budapesta.

* **Ajutor extraordinar pe seama preoților arhidiecezani.** Consiliul dirigent din Sibiu cu scrisoarea din 2 Maiu 1919 Nr. 4112 a asignat lunar câte 300 cor. ajutor extraordinar de războiu pe lunile de iarnă Ianuarie—Martie a. c., adică câte 900 cor., pentru fiecare preot în funcțiune în cvartalul amintit.

* **Prinșonierii unguri** vor fi scoși la munci agricole. Cetim în »Gazeta«: Din București ni-se comunică, din sursă sigură, că prinșonierii unguri din Brașov și de aiurea vor fi transportați în curând în vechiul regat și întreținuți la munci agricole. Opinia publică românească va primi cu mare bucurie vestea aceasta, care spulberă și legenda ce se ventilase despre punerea pe picior liber a unora din ei.

* **O telegramă de departe.** Dlu I. F. Negruțiu, prezidentul Comitetului serbărilor din Blaj.

Intruniți și noi învățătorii din județul Sălmar (Satu-Mare) spre a serba ziua de 15 Maiu în capitala județului cu dragoste românească. Vă salutăm din această margine a »României-Marie«.

Prezidentul.

* **În Bănat,** în unele cercuri pretoriale în urma unui ordin sârbesc s'a început conscrierea bărbaților în vrâsta de 20—40 ani, pentru ca să fie recrutați de sârbi. Conscrierea se face numai pentru români și sârbi, iar pentru celelalte nații nu. Denegarea ordinului are urmări triste, cari au pus în disperare pe mulți dintre românii noștri.

* **Ungurii** s'au hotărât să capituleze. Guvernul lor bolșevist admite condițiunile fixate de aliați, predă toată armătura și muniția. Guvernul comisarilor populari capitulează, și — se bucură chiar — fiind în preajma ocupării Budapestei de trupele aliate.

* **Conferența de pace** în urma unei hotărâri aduse, nu va recunoaște nici un guvern unguresc, până-ce trupele aliate nu vor ocupa Budapesta.

* **Salariizarea învățătorilor confesionali.** Resortul de culte din Sibiu, voind să asigure salariul legal și pe seama învățătorilor confesionali, cari până aci din cauza sărăciei comunelor bisericesti' au fost lipsiți de întregirea competențelor, iar statul maghiar vitreg n'a vnit să li-o asigneze, prin scrisoarea din 3 Maiu Nr. 3791 cere tabloul exact al acelor comune bisericesti, cari până aci au susținut școlile confesionale din mijloacele proprii.

Și până la trimiterea circulariului konzistorial în afacerea aceasta, comunicăm spre orientare datele cerute pentru compunerea tabloului cerut: — 1. Nr. curent, 2. numele comunei bis, 3. numele învățătorului, 4. ziua, luna și anul când și-a început funcțiunea cu diplomă, 5. câți ani de serviciu are, 6. clasa și gradația în care se găsește acum învățătorul, 7. numele soției, 8. copiii legitimi cu numele, ziua, luna și anul nașterii, 9. salar fundamental (cât dela biserică și cât din altă instituție), 10. cât se cere dela stat, ca întregire de salar, 11. Ajutoarele specificate (ajutor de războiu, fam. de scumpete și îmbrăcăminte), 12. suma totală (dela biserică, dela stat).

Ne bucurăm de această hotărâre a Consiliului dirigent și rugăm pe cei competenți, protopopi și preoți, ca datele de mai sus, în mod fidel, să-le câștige și înainteze cât mai curând, ca

astfel tabloul cerut să se poată pregăti până la 10 Iunie a anului curent.

* **La București** a sosit o delegație de profesori francezi, trimisă de ministrul de instrucție francez, pentru organizarea învățământului universitar, superior și spețial. — Membrii acestei delegațiuni sunt: *Maris Raques*, prof. la Sorbona și la șoala de limbii orientale; *Jean Villey*, prof. de fizică la facultatea de științe din Reimes; *Albert Cahen*, *Mamirand*, *Tontey* și *Caillard* inspectori gen. ai învățământului; *Dront* directorul școalei din Armanié; *Magnau* directorul vămilor din Vice.

* **Declarațiunile de despăgubire de război** se pot înainta încă până în 1 Iulie, la comisiunile locale de pe lângă prefecturi și rezortului finanțelor.

* **Contra propunerile delegașilor germani** au fost luate la cunoștința de comisiunea de patru, care va da și un răspuns referitor la propunerile contrare.

Posta Redacțiunii.

Sf. Sale P. A. A. P. Prislop. Convocatorul pentru Congresul preoților adoratori ne-a sosit numai azi în 19 Maiu. I-au trebuit deci aproape trei săptămâni să percurgă drumul până la noi.

Regretăm deci, că nu s'a putut publica la vreme.

Fl. P. Nu, Domnule — *prostimea* română (sau cum s'ar zice: țărănimea) n'a luat parte la congres cu tot democratismul silelor de azi. E un mic giks de tipar.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.

TRAIAN NOVAC

Prăvălie de modă și băcănie

BLAJ, Strada Tipografiei.

Mare asortiment de:

Zefir, Cretoane, Pânzării,
Giorapi,

Cafea cu boane,
Surogat frank,

Lumini,

BONBOANE.

Se vinde în mare și mio.